

Article Opinió - Ramon Orfila - “Dia Internacional dels oceans”

A partir d'una iniciativa del Canadà, des de fa uns pocs anys l'ONU celebra cada 8 de juny el Dia Internacional dels Oceans.

Aquests cobreixen dues terceres parts de la superfície de la Terra, i juguen un paper fonamental en el manteniment de les diferents formes de vida del planeta. La celebració vol servir per conscienciar els ciutadans de tot el món, i també els governs, de la necessitat de protegir aquests pulmons de la Terra, que ens proporcionen aliments i energia, i que formen part de les condicions, com deia abans, per fer habitable el planeta. Unes recomanacions especialment necessàries si tenim en compte que, entre els perills que afecten els oceans, s'hi compta la contaminació que els embruta, fruit de l'activitat humana.

Cada any, dins les activitats de conscienciació, una entitat conservacionista de la mar promou una recollida de fems de les platges, analitzant a continuació el contingut de les deixalles recollides, doncs, fa uns pocs anys, en un sol dia, es van recollir 4,5 milions de quilos de fems, amb un detall que ens dóna una idea de fins a quin punt som insolidaris i irrespectuosos a l'hora d'embrutar la mar i les mateixes platges que, després, volem i exigim trobar perfectament netes quan les volem disfrutar com a banyistes.

Així, van trobar 2.100.000 filtres de cigarretes, 1.100.000 embolcalls d'aliments, un milió de bòtils de plàstic i un altre milió de bosses també de plàstic, 690.000 plats i coberts, 610.000 bombetes, 520.000 bòtils de vidre i 330.000 llaunes de begudes.

La mateixa pandèmia de la Covid-19, tan recent, ha començat a generar un greu problema a partir de les males pràctiques de molta gent que no té cap empatx en llençar mascaretes protectores o guants de plàstic per allà on passa. Jo mateix n'he trobat enmig de camins forestals i ja n'he pogut veure, amb desànim, els primers a la platja. Com podem ser tan inconscients?

Com és evident, aquestes xifres representen sols una anècdota dins el conjunt dels problemes de contaminació que pateix la mar, però és una anècdota significativa de quina és l'actitud que mantenen molts ciutadans, i resulta significativa d'un problema que després es multiplica de manera exponencial quan són les indústries o els mateixos governs els que confonen els oceans, la mar, amb un abocador de fems al major. Tots recordem el desastre mediambiental que va representar a Alaska l'abocament de l'Exxon Valdez, però fingim ignorar que és l'equivalent dels abocaments anuals d'hidrocarburs d'una ciutat de 5 milions d'habitants... només que de manera més lenta, i menys visible.

En aquests moments, dotzenes de milers de barrils que contenen substàncies tan tòxiques com plutoni o mercuri, jeuen al fons de la mar, com a fruit d'una pràctica, comú fins fa pocs anys, d'emprar-la com a abocador d'aquests productes que ningú no sabia com tractar o com emmagatzemar a terra. Vuit vaixells nuclears amb els seus reactors i tot el seu combustible s'afegeixen a la llista de més de cinquanta armes nuclears, una llista que s'engreixa amb

milers de contenidors plens de fems no reciclables que, de manera calculada i pensada, s'han anat abocant a la mar des de països tan avançats i suposadament civilitzats com són els Estats Units. I això sense comptar amb els milions de metres cúbics d'aigües brutes que vessen, encara, dia a dia, els claveguerams de mils i mils de pobles i ciutats on s'acumulen cents de milions de persones.

La capacitat regeneradora que té la mar té límits, i ens hem de conscienciar del perill que representa abocar els nostres fems -i especialment els més contaminants- al nostre propi rebost. I és que no hem d'oblidar el paper vital que juga la mar a l'hora de procurar aliments per a la població mundial, i és un greu contrasentit que aboquem la porqueria que generem al costat d'una de les fonts més importants del que després ens mengem.

Possiblement la millor aportació que podem fer al Dia Mundial dels Oceans és recordar que no és més net qui més neteja, sinó qui menys embruta, i aplicar-nos-ho en la nostra relació amb la mar.